

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/89/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117224711
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Floreková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1117224711.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Magdalény Florekovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Zuzany Posluchovej v právnej veci žalobcu : T. P., nar. XX. X. XXXX, bytom K. XXXXX/XXB, B., zastúpený advokátkou JUDr. Lenkou Charvátovou, Bratislava, Družstevná 3, proti žalovanému : M. F., nar. XX. X. XXXX, bytom I. XXXX/XX, B., zastúpený Mgr. Alicou Mendelovou, advokátkou, AK Riečna 2, Bratislava, o určenie neexistencie pohľadávky, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 26. 11. 2018 č.k. 23C/61/2017 - 308, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach **p o t v r d z u j e**.
Žalovaný **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Uvedeným rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa voči žalovanému domáhal (po konečnej úprave) určenia, že pohľadávka žalovaného voči žalobcovi zo Zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 30. 9. 2012 medzi žalobcom a žalovaným, uznaná vo forme notárskej zápisnice Notárskou zápisnicou zo dňa 30. 3. 2017 č. N 439/2017, Nz XXXXX/XXXX, neexistuje. Svoju žalobu skutkovo odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 30. 9. 2012 medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom vznikla žalovanému voči žalobcovi pohľadávka v celkovej výške 212.000 €, pozostávajúca z istiny vo výške 200.000 €, príslušenstva vo forme úrokov vo výške 12.000 € so splatnosťou dňa 30. 9. 2017. Pohľadávka žalovaného bola uznaná vo forme notárskej zápisnice Notárskou zápisnicou zo dňa 30. 3. 2017, č. N 439/2017, Nz 10882/2017. Dňa 28. 9. 2017 bola na žalobcu postúpená Zmluvou o postúpení pohľadávky uzatvorenou medzi obchodnou spoločnosťou VP Epsilon Invest, s.r.o., so sídlom Michalská 19, Bratislava, IČO : 44 167 725, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sro, vložka č. XXXXX/B ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, pohľadávka spoločnosti voči žalovanému, ktorá vznikla z titulu jednotlivých pôžičiek poskytnutých žalovanému spoločnosťou v rokoch 2014 až 2017 v celkovej výške 236.360 €. Dňa 30. 9. 2017 žalobca jednostranným započítacím prejavom započítal Pohľadávku žalovanému voči Pohľadávke žalobcu, a to vo výške, v ktorej sa tieto pohľadávky navzájom kryjú, t.j. vo výške 212.000 €. Bol preto názoru, že Pohľadávka žalovaného ako záväzok zanikla v dôsledku jej splnenia započítaním v zmysle a v súlade s § 580 Obč. zák., a teda tomu zodpovedajúci záväzok žalobcu voči žalovanému na zaplatenie pohľadávky z titulu poskytnutia pôžičky vo výške 212.000 € bol splnený. V priebehu konania spresnil, že postúpená pohľadávka v zmysle ním predloženej zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 28. 9. 2017 pozostáva jednak z pôžičiek poskytnutých žalovanému spoločnosťou v rokoch 2014 až 2017 a jednak z titulu náhrady škody, ktorá vznikla spoločnosti voči žalovanému.

2/ Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania dospel k záveru, že identifikácia žalobcom tvrdenej pohľadávky, tak ako ju vymedzila ním predložená zmluva o postúpení pohľadávky, je neurčitá, keď z nej nemožno jednoznačne a nezameniteľne identifikovať, čo bolo postúpené (predmet zmluvy), nakoľko z nej vyplýva, že predmetom postúpenia mali byť pôžičky žalovaného od spoločnosti VP Epsilon Invest,

s.r.o. za obdobie rokov 2014 - 2017, pričom v špecifikáciách predložených súdu v priebehu konania žalobca dôvodil, že postúpená pohľadávka pozostáva jednak z pôžičiek, konkrétne vo výške 195.833,26 € a jednak z náhrady škody vo výške 40.526,74 €. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že absencia určitosti pohľadávky, ktorá bola postúpená, spôsobuje neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, nakoľko v nej nie je postúpená pohľadávka určená natoľko jednoznačne, aby bolo možné zistiť vzhľadom na skutkové tvrdenia žalobcu, aká pohľadávka bola predmetom postúpenia, resp. aké konkrétne dielčie pohľadávky pozostávajúce z viacerých pôžičiek. Osobitne vo vzťahu k náhrade škody poukázal súd prvej inštancie na tú skutočnosť, že v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky titulom náhrady škody nedošlo (v predloženej zmluve o postúpení pohľadávky nie je ani zmienka o postúpení pohľadávky titulom náhrady škody na žalobcu), preto žalobca nedisponuje takýmto nárokom a preto ho ani nemohol započítať, prípadne nemohol spôsobiť zánik pohľadávky žalovaného voči žalobcovi, a preto tiež nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie danej žaloby, uzavrel súd prvej inštancie. Pokiaľ žalobca poukazoval na špecifikáciu, ktorá mala preukázať postúpenú pohľadávku na výpisy z neidentifikovateľného zdroja, nachádzajúce sa na č.l. 74 - 77 spisu (príloha k vyjadreniu zo dňa 11. 3. 2018, č.l. 60 a nasl. spisu), tento výpis nemôže zhojiť neurčitosť predmetu postúpenej pohľadávky, pretože by musel byť minimálne súčasťou spornej zmluvy o postúpení pohľadávky, keďže nie je priamo včlenený do obsahu spornej zmluvy v časti týkajúcej sa predmetu postúpenej pohľadávky. Rovnako právne irelevantné sú aj ďalšie žalobcom produkované dôkazy. Žalobcom prednesené návrhy na doplnenie dokazovania na pojednávaní dňa 26. 11. 2018 súd prvej inštancie zamietol z dôvodu, že tieto považoval za nadbytočné, nehospodárne a nemajúce vplyv na konečné rozhodnutie vo veci. Po právnej stránke oprel súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o ust. § 37 ods. 1, § 524 ods. 1, ods. 2, § 580, § 581 ods. 1, ods. 2 Obč. zák.

3/ Keďže súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol, v súlade s ust. § 335 ods. 1 CSP zároveň zrušil neodkladné opatrenie nariadené svojím uznesením zo dňa 11. 10. 2017 č.k. 23C/61/2017 - 37. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie na základe ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a v konaní plne úspešnému žalovanému priznal tento nárok v rozsahu 100 % voči žalobcovi, ktorý v konaní úspešný nebol.

4/ Uvedený rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca; jeho odvolanie smerovalo proti zamietajúcemu výroku ako aj výroku o trovách konania. Žalobca navrhoval rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že odvolací súd jeho žalobe vyhovie a prizná mu nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Odvolanie podal z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca poukazoval na to, že identifikácia postupovanej pohľadávky musí obsahovať riadne označenie dlžníka postupcu a opis pohľadávky čo do jej výšky a skutočnosti, na ktorých sa zakladá, tak aby nebola zameniteľná s inou pohľadávkou postupcu voči dlžníkovi. Samotný spôsob určenia pohľadávky nie je ustanovený zákonom, a preto je na účastníkoch zmluvy, aké identifikačné kritériá si zvolia na vymedzenie postupovaných pohľadávok. Žalobca predložil tiež prílohu Zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá obsahuje špecifikáciu jednotlivých položiek, tak ako boli evidované spoločnosťou (postupcom). Žalobca má za to, že identifikácia postupovanej pohľadávky v Zmluve o postúpení pohľadávky spĺňala kritériá zrozumiteľnosti a určitosti postupovanej pohľadávky a medzi zmluvnými stranami, postupcom a postupníkom, nevznikli a nevznikajú pochybnosti o tom, aká pohľadávka bola postúpená, a preto je postúpenie platné. Ak rozhodovacia prax najvyššieho súdu nespája bezvýnimčne naplnenie podmienky určitosti právneho úkonu iba so špecifikáciou jeho predmetu v samotnom texte, ktorý zachytáva obsah písomného úkonu, nemôže už s prihliadnutím na uvedenú judikatúru obstať záver o tom, že jednou z podmienok platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky je to, že prevádzaná pohľadávka musí byť v nej výslovne identifikovaná. Požiadavka určitosti zmluvy o postúpení pohľadávok je podľa žalobcu naplnená aj v prípade, ak zmluva neobsahuje výpočet všetkých prevádzaných pohľadávok, ak je z účastníkmi zvolených identifikačných znakov nepochybné, ktoré pohľadávky (nezameniteľné s inými) sú predmetom postúpenia. Žalobca je ďalej názoru, že od účastníkov zmluvy o postúpení pohľadávky nemožno požadovať, aby v záujme identifikácie postupovanej pohľadávky túto aj právne kvalifikovali, takáto povinnosť účastníkovi neplynie ani z procesného a ani z hmotného práva. Právna kvalifikácia je vecou súdu. Žalobca je ďalej názoru, že otázku neplatnosti postupnej zmluvy možno riešiť len v prípadnom spore medzi postupcom a postupníkom a nie v spore medzi postupníkom a dlžníkom.

5/ Žalobca ďalej v odvolaní uviedol, že ak podľa hmotného práva pre určenie osoby, ktorá je v dôsledku postúpenia pohľadávky a následnej notifikácie veriteľa dlžníkovi oprávnená prijať plnenie s účinkami pre splnenie dlhu, nie je rozhodné, či zmluva o postúpení bola platná a či k nej naozaj došlo, potom táto okolnosť nemôže byť významná ani v súdnom konaní. Námetka neplatnosti zmluvy o postúpení tak dlžníkovi voči postupníkovi neprislúcha, s výnimkou prípadov uvedených v § 525 Obč. zák., príp.

prípadoch, v ktorých by dlžník preukázal, že postúpenie pohľadávky malo za následok zmenu (zhoršenie) jeho právneho postavenia (Ro NS ČR z 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 1328/2007). Otázka platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky je z hľadiska účinkov splnenia dlhu postupníkovi nerozhodná, ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca. Vzhľadom na to, že dlžník nie je oprávnený dožadovať sa preukázania zmluvy o postúpení pohľadávky, zaniká jeho záväzok splnením postupníkovi aj v prípade, že by zmluva o postúpení pohľadávky bola z nejakého dôvodu neplatná. Pre riešenie otázky, či dlžník má v súdnom konaní, v ktorom je proti nemu postupníkom uplatnená požiadavka na zaplatenie postúpenej pohľadávky, k dispozícii námietku, že postupná zmluva je neplatná, je tak rozhodujúce, či záver o aktívnej vecnej legitímácii postupníka možno urobiť až vtedy, ak sa preukáže, že postupca oznámil dlžníkovi postúpenie pohľadávky, alebo či aj v takom prípade musí preukázať, že sa stal veriteľom uplatnenej pohľadávky, a to platnou zmluvou o postúpení pohľadávky. Oznámením o postúpení pohľadávky, adresovaným dlžníkovi, postupca vyvolá zmenu osoby oprávnenej prijať plnenie a tiež na seba berie riziko vyplývajúce z toho, že aj v prípade neplatnosti (či dokonca absencie, ak išlo napr. o neexistentný resp. ničotný právny úkon) zmluvy o postúpení pohľadávky splní dlžník dlh tretej osobe (postupníkovi) s účinkami aj pre postupcu. Samotným postúpením pohľadávky však nedochádza k inej zmene obsahu záväzku než v osobe veriteľa a v prípade, že zmluva bola neplatná, dochádza k tomu, že k veriteľovi pristupuje ďalšia osoba oprávnená prijať plnenie s účinkami aj pre (pôvodného) veriteľa. Vo vzťahu medzi postupníkom a dlžníkom nie je otázka platnosti postúpenia významná, pretože dlžník nemá spravidla možnosť posúdiť, či k postúpeniu naozaj došlo a či je zmluva o postúpení pohľadávky platná. Právnu skutočnosťou, na ktorú právo viaže zmenu osoby oprávnenej prijať plnenie, je oznámenie postupcu adresované dlžníkovi; vôbec nie je podstatné, či v skutočnosti k postúpeniu platne alebo vôbec došlo. Notifikačný úkon postupcu vyvolá zamýšľané právne dôsledky, ktoré sa týkajú osoby oprávnenej prijať plnenie, aj vtedy, ak by k postúpeniu vôbec nedošlo alebo by bola zmluva o postúpení neplatná. Otázku, či pohľadávka bola skutočne postúpená a či postúpenie bolo platné, možno riešiť len v spore medzi postupcom a postupníkom. Preto tiež nemusí postupca dlžníkovi preukazovať, že došlo k postúpeniu; pre vzťah medzi dlžníkom a postupníkom je to totiž irelevantné. Ak nie je podľa hmotného práva pre určenie osoby, ktorá je v dôsledku postúpenia pohľadávky a následnej notifikácie veriteľa dlžníkovi oprávnená prijať plnenie s účinkami, pre splnenie dlhu rozhodné, či zmluva o postúpení bola platná a či k nej naozaj došlo, potom táto okolnosť nemôže byť významná ani v súdnom konaní. Z ust. § 526 ods. 1 a 2 Obč. zák. a contrario vyplýva, že pre dlžníka je právne významná tá skutočnosť, či mu bolo postupcom oznámené postúpenie pohľadávky. Pokiaľ sa tak stalo, je dlžník povinný splniť svoj dlh tretej osobe - označenému postupníkovi, aj v prípade, keby zmluva o postúpení nebola platná. Opomenutie skutočností rozhodujúcich z hľadiska hmotného práva vedie k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 36 ods. 1 Listiny. Takéto opomenutie môže predstavovať skutočnosť, že všeobecné súdy sa zaoberajú otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, keď majú správne posudzovať, či bolo dlžníkovi postúpenie oznámené postupcom oznámením, o postúpení pohľadávky (Nález ÚS ČR z 24. 2. 2011 sp. zn. I. ÚS 2276/08). Žalobca má vzhľadom na ním prezentované závery za to, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, postúpenie pohľadávky je platné a pohľadávka žalovaného voči žalobcovi zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 30. 9. 2012 medzi žalobcom a žalovaným vo forme notárskej zápisnice Notárskou zápisnicou zo dňa 30. 3. 2017 č. N 439/2017, Nz 10882/2017 neexistuje, keďže došlo k jej zániku započítaním. Súd prvej inštancie zároveň vec nesprávne právne posúdil, keď žalobu zamietol z dôvodu, že mal za to, že zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná, pričom sa v spore medzi postupníkom a dlžníkom nemal zaoberať otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky.

6/ Na odvolanie žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný tak, že navrhoval rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Tvrdenia žalobcu v odvolaní označil za účelové; nestotožnil sa s tvrdením žalobcu, že by existovali pohľadávky, ktoré by si mohol započítať oproti pohľadávke žalovaného vo výške 212.000 € s príslušenstvom. Žalobca nepreukázal existenciu pohľadávky, ktorú mal získať postúpením od postupcu - spoločnosti VP Epsilon Invest, s.r.o. Predmetná zmluva vykazuje niekoľko nedostatkov, a to najmä nedostatočnú špecifikáciu postupovanej pohľadávky. Určenie pohľadávky slovným spojením „pohľadávky z titulu pôžičiek v rokoch 2014 - 2017“, nemôže zakladať právnu istotu, o ktoré pohľadávky sa jedná, pričom v prípade pochybností je uvedený nedostatok na škodu zmluvných strán, keď špecifikácia pohľadávky je povinnou náležitosťou zmluvy o postúpení pohľadávky. Žalobcom predložená zmluva tak nemôže byť platná; identifikácia pohľadávky je vecou zmluvných strán, avšak len dovtedy, pokiaľ nie je nárok predmetom súdneho konania, čo v tomto prípade je, a teda žalobca v zmysle svojich procesných povinností nesie dôkazné bremeno v podobe preukázania existencie pohľadávky. Z konania vyplynulo, hlavne z výpovede žalobcom navrhovanej svedkyne Fučíkovej, že

žalovaný ako spoločník nebol v pozícii dlžníka, a teda je zrejmé, že spoločnosť žiadne takéto pohľadávky neeviduje. Keďže takéto pohľadávky neexistujú, nemožno ich ani postúpiť na tretiu osobu. Žalovaný vo vyjadrení poukazoval na to, že práve žalobca si vymienil v zmluve špecifikáciu pohľadávky ako pôžičiek žalovaného ako spoločníka spoločnosti. Z uvedeného je zrejmé, že došlo k postúpeniu neexistujúcej pohľadávky, a teda takéto postúpenie je absolútne neplatný právny úkon.

7/ Žalovaný poukázal na rozsudok NS SR zo dňa 11. 4. 2011 č.k. 5 Cdo 149/2010, ktorý sa zaoberá aj dôkazným bremenom o charaktere postupovanej pohľadávky : „...postupník s postúpenou pohľadávkou získal všetky práva s ňou spojené (§ 524 ods. 2 Obč. zák.), vrátane práv požadovať po postupcovi predloženie listín preukazujúcich výšku ako aj právny základ postúpenej pohľadávky. Vzhľadom k tomu dôkazné bremeno o charaktere postúpenej pohľadávky v konaní pred súdom zaťažuje postupníka.“ Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, že pohľadávka je dostatočne špecifikovaná, nakoľko žalobcovi ako postupníkovi a postupcovi spoločnosti VP Epsilon Invest, s.r.o. je zrejmé, o ktoré pohľadávky sa jedná a považuje za nepodstatné, či je to zrejmé tretím stranám. Podľa žalovaného neobstojí názor žalobcu, že právna kvalifikácia pohľadávky je vecou súdu. Nezameniteľné určenie a špecifikácia pohľadávky je vecou zmluvných strán, keďže v tom čase žiadne súdne konanie neprebiehalo. Žalobca v konaní predložil súdu dodatočne zoznam výberov z Tatra banky, a.s. ktoré mali predstavovať špecifikáciu pohľadávky, avšak aj tento podklad je nedostatočný, nakoľko nie je zrejmé, kto tieto výbery robil, aký bol ich právny základ. Žalovaný zopakoval, že text zmluvy o postúpení pohľadávky neobsahuje žiadny odkaz o tom, že zmluva by mala mať akúkoľvek prílohu. Konečný zoznam pohľadávok s riadnou konkretizáciou - titulom vzniku, dátumu vzniku, dlžníkom a pod. žalobca doposiaľ nedodal, žalovaný je preto názoru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno. Žalovaný ďalej trval na tom, že žalobca počas konania nevedel ustáliť ani výšky údajných započítaných pohľadávok, nakoľko počas konania a v predžalobnej výzve dodal podklady s rozdielnymi sumami. Súčasne ale nedoložil ani jeden právoplatný doklad - rozhodnutie súdu alebo iný osvedčujúci doklad, ktorý by preukazoval existenciu nároku na náhradu škody alebo neoprávneného vyplatenia provízií, ani bezdôvodného obohatenia a opätovne neunesol dôkazné bremeno. Všetky tvrdenia žalobcu sú založené na jeho subjektívnom hodnotení účtovníctva, škody, provízií, pričom žalobca nedisponuje adekvátnym vzdelaním ani oprávnením na vyvodzovanie takýchto záverov, a teda sa jedná iba o domnienky. Pokiaľ ide o údajný nárok na náhradu škody spôsobenej vyplatením provízií, žalovaný poukazoval na to, že nie sú splnené predpoklady vzniku škody : existencia škody (absentuje právny titul potvrdzujúci škodový nárok), ďalej porušenie právnej povinnosti (žalovaný ako konateľ vyplatil riadne vystavené faktúry za služby inej spoločnosti a teda neporušil žiadnu povinnosť), ani príčinnú súvislosť medzi škodou a porušením právnej povinnosti (neexistuje ani škoda ani porušenie právnej povinnosti) K tvrdeniam žalobcu, že z hľadiska postavenia dlžníka nie je dôležité, či k postúpeniu pohľadávky platne došlo, žalovaný uviedol, že je dôležité, že žalobca si uplatnil svoj nárok na základe tvrdených dlhov žalovaného ako spoločníka spoločnosti, avšak takéto dlhy neexistovali. Takže neexistuje ani predmet postúpenia a ani aktívna legitimácia žalobcu v tomto konaní. Žalobca predsa nemôže nadobudnúť niečo, čo neexistuje a čo v konečnom dôsledku vyplynulo z účtovníctva a z výpovede svedkyne, ktorá bola účtovníčkou spoločnosti, voči ktorej mal mať žalovaný dlhy.

8/ Na vyjadrenie žalovaného reagoval písomným podaním žalobca (odvolacia replika, č.l. 340 a nasl. spisu), v ktorej zotrval na všetkých svojich dovtedy prezentovaných tvrdeniach. K tvrdeniu žalovaného, že ako žalobca nepredložil prílohu zmluvy, z ktorej by vyplýval konečný zoznam pohľadávok s riadnou konkretizáciou, žalobca uviedol, že v konaní predložil prílohu zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá obsahuje špecifikáciu jednotlivých položiek, tak ako boli evidované spoločnosťou (postupcom). Žalobca je názoru, že identifikácia postupovanej pohľadávky v zmluve o postúpení pohľadávky spĺňala kritériá zrozumiteľnosti a určitosti postupovanej pohľadávky a medzi zmluvnými stranami, postupcom a postupníkom, nevznikli a nevznikajú pochybnosti o tom, aká pohľadávka bola postúpená, a preto je postúpenie platné. V odvolacej replike navyše (oproti už skôr prezentovaným argumentom) žalobca dodal v súvislosti s výpoveďou svedkyne G., že nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že z výpovede vyplýva, že žalovaný ako spoločník nebol v pozícii dlžníka, a preto pohľadávka voči žalovanému neexistuje. Podľa žalobcu z výpovede svedkyne Fučíkovej jednoznačne vyplynulo, že žalovaný vyberal z pokladne a z účtu spoločnosti finančné prostriedky, ktoré do spoločnosti nevrátil. V čase výberov finančných prostriedkov bol žalovaný v spoločnosti v pozícii nielen jediného spoločníka ale aj jediného konateľa a nemožno rozlišovať, či tieto úkony robil ako spoločník alebo konateľ, a toto nemôže mať vplyv na existenciu pohľadávky žalobcu. V samotnej zmluve o postúpení pohľadávky ďalej žalobca jednoznačne označil žalovaného ako dlžníka a je z nej zrejmé, že ide o pohľadávku voči M. F., nar. XX. X. XXXX.

9/ Na odvoláciu repliku reagoval žalovaný odvolacou duplikou (č.l. 350 a nasl. spisu), v ktorej zotrval na svojich predchádzajúcich tvrdeniach, predovšetkým o tom, že žalobca v konaní nepreukázal existenciu pohľadávky, ktorú mal získať postúpením od postupcu spoločnosti VP Epsilon Invest, s.r.o.

10/ Ďalšie podania strany sporu neučinili.

11/ Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené ustanovenie CSP preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania (t.j. v celom rozsahu, okrem výroku o zrušení neodkladného opatrenia) v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12/ Prvoinštančný súd vzhľadom na vykonané dokazovanie riadne zistil skutkový stav veci a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny záver. V odôvodnení svojho rozsudku sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ktoré boli pre jeho rozhodnutie podstatné. Na doplnenie argumentácie prvoinštančného súdu odvolací súd dopĺňa nasledovné.

13/ V súdnej právnej veci súd prvej inštancie riešil ako predbežnú otázku platnosti Zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej dňa 28. 9. 2017 medzi obchodnou spoločnosťou VP Epsilon Invest, s.r.o. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, keď predmetom postúpenia mala byť pohľadávka spoločnosti voči žalovanému, ktorá vznikla jednak titulom niekoľkých pôžičiek a tiež titulom náhrady škody, celkom vo výške 236.360 € (postúpená pohľadávka teda pozostávala z viacerých dielčích pohľadávok). Keďže žalovaný sám má voči žalobcovi pohľadávku vo výške 212.000€ (splatnú dňa 30. 9. 2017), žalobca tvrdí, že jednostranným započítacím prejavom započítal svoju pohľadávku (nadobudnutú postúpením na základe zmluvy o postúpení zo dňa 28. 9. 2017) vo výške 236.360 € voči pohľadávke žalovaného, a to do výšky, v ktorej sa tieto pohľadávky kryjú, t.j. do výšky 212.000 €. Žalobca sa tak v konaní domáha určenia, že pohľadávka žalovaného voči nemu zanikla započítaním. Žalovaný v konaní namietal, že neexistovala žiadna pohľadávka voči nemu vo výške 236.360 €, ktorá by mohla byť predmetom postúpenia a následne započítania. Argumentoval chýbajúcimi podstatnými náležitosťami zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 28. 9. 2017, mal za to, že údajná pohľadávka v zmluve o postúpení nie je identifikovaná v zmysle požiadaviek zákona - určito, zrozumiteľne, nezameniteľne s inou pohľadávkou (resp. inými pohľadávkami). Žalovaný je názoru, že dôkazné bremeno o charaktere postúpenej pohľadávky v konaní pred súdom zaťažuje postupníka (t.j. žalobcu). Žalobca naopak v odvolaní namietal, že identifikácia postupovanej pohľadávky v zmluve o postúpení pohľadávky spĺňala kritériá zrozumiteľnosti a určitosti postupovanej pohľadávky, keď medzi zmluvnými stranami, postupcom a postupníkom, nevznikli a nevznikajú pochybnosti o tom, aká pohľadávka bola postúpená, a preto je postúpenie platné. Súd prvej inštancie mal skúmať len, či bolo dlžníkovi (tu žalovanému) postupcom oznámené postúpenie pohľadávky. Pokiaľ sa tak stalo, je dlžník povinný splniť svoj dlh tretej osobe - označenému postupníkovi, a to aj v prípade, keby zmluva o postúpení nebola platná.

14/ Otázku, či má dlžník právo namietat' voči pohľadávkou, ktorá bola predmetom postúpenia (na ktoré postúpenie sa súhlas dlžníka nevyžaduje), sa zaoberal Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 27. 6. 2019 sp. zn. 2 Cdo/125/2018, pričom odvolací súd nepovažuje za významné, že túto otázku riešil najvyšší súd v ním posudzovanej veci v súvislosti so záväzkom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy (t.j. povahovo inej zmluvy, než z akej veriteľ' vyvodzuje svoje pohľadávky voči žalovanému ako dlžníkovi).

15/ Podľa § 524 ods. 1 Obč. zák. veriteľ' môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

16/ Podľa § 529 ods. 1 Obč. zák. námietky proti pohľadávkou, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia, mu zostávajú zachované i po postúpení pohľadávky.

17/ Postúpenie pohľadávky zmluvou podľa § 524 ods. 1 Obč. zák. predstavuje typickú dobrovoľnú cesiu, ktorá je prejavom autonómie slobodnej vôle kontrahentov. V dôsledku postúpenia dochádza k prevodu pohľadávky z jej pôvodného majiteľa ako postupcu, na nového nadobúdateľa ako postupníka. Ide o dvojstranný právny úkon bez účasti dlžníka, ktorého súhlas sa na postúpenie pohľadávky nevyžaduje, a ktorý nemusí byť o postúpení vôbec informovaný. Práva a povinnosti dlžníka zo záväzkového vzťahu nie sú v zásade postúpením pohľadávky nijako dotknuté (princíp identity pohľadávky). Zákon osobitne chráni dlžníka, keď neumožňuje postúpenie pohľadávky, ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil a zachováva dlžníkovi aj vo vzťahu k postupníkovi všetky námietky proti pohľadávkou, ktoré mohol uplatniť v čase postúpenia (§ 529). Postúpením pohľadávky dochádza v rámci záväzkového vzťahu k tzv. singulárnej sukcesii, ktorá má hmotnoprávne účinky. Právnym nástupcom (sukcesorom) pôvodného veriteľa sa v rozsahu postúpeného práva na plnenie práva postupník. Predmetom postúpenia môže byť akákoľvek pohľadávka v zmysle práva na plnenie voči dlžníkovi, pokiaľ jej postúpenie nevylučuje

Občiansky zákonník alebo iný právny predpis. Spôsobilým predmetom postúpenia môže byť vo všeobecnosti pohľadávka splatná alebo nesplatná, podmienená, prípadne relatívne neplatná, pokiaľ sa dotknutá osoba pred postúpením neplatnosti účinne nedovolala relatívnej neplatnosti podľa § 40a Obč. zák. Zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však zmluvný vzťah ako celok. Postupník na základe cesie nevstupuje do základného obligačného vzťahu s dlžníkom, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla. Účastníkom pôvodného záväzkového vzťahu zostáva naďalej postupca. S postúpenou pohľadávkou nadobúda postupník osobitnú povinnosť strpieť prípadné uplatnenie námietok, ktorými dlžník v čase postúpenia disponoval voči postupcovi.

18/ Ust. § 529 ods. 1 Obč. zák. je vyjadrením princípu, že postúpenie pohľadávky na základe zmluvy uzavretej medzi postupcom a postupníkom nemôže mať za následok zhoršenie postavenia dlžníka. Preto je dlžník oprávnený voči postupníkovi uplatniť všetky námietky proti pohľadávkke. Zákon vyžaduje, aby išlo o námietky, ktoré tu boli v čase postúpenia pohľadávky. Dlžník môže namietat' všetko čo vylučuje, obmedzuje jeho povinnosť splniť pohľadávku, t.j. že pohľadávka vôbec nevznikla, jej výška uvedená v zmluve o postúpení nezodpovedá jeho povinnosti, povinnosť zanikla, že pohľadávka nie je splatná a pod. Z pohľadu jeho námietok to má ten dôsledok, akoby k postúpeniu pohľadávky vôbec nedošlo.

19/ Pokiaľ žalovaný namietal, že pohľadávky, ktoré mali byť predmetom Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 28. 9. 2017, neexistujú, tak len ako dlžník využil právo, ktoré je spojené s postúpením pohľadávky (pohľadávok). Bolo už uvedené, že postúpením pohľadávky nedochádza k postúpeniu vzťahu, na základe ktorého tvrdená pohľadávka vznikla (t.j. nedochádza k postúpeniu pôvodného záväzkového vzťahu, ktorý vznikol medzi pôvodným veriteľom a dlžníkom). Ak sa postupuje pohľadávka, potom s postúpenou pohľadávkou dochádza bez ďalšieho aj k prevodu ďalších práv, spojených s pohľadávkou. Pokiaľ by tomu tak nebolo a dlžníkovi by nebolo priznané právo namietat' voči postupovanej pohľadávkke (napr. že pohľadávka vôbec nevznikla) došlo by k výraznému zhoršeniu práv a postavenia dlžníka. Preto nemôže obstať argument žalobcu, že významné je len to, že medzi postupcom a postupníkom nie sú žiadne pochybnosti o tom, ktoré pohľadávky boli predmetom postúpenia (t.j. predmet zmluvy o postúpení pohľadávky). Súd prvej inštancie sa teda správne neobmedzil len na zisťovanie, či si postupca splnil voči dlžníkovi oznamovaciu povinnosť, ako žiadal žalobca, ale vzhľadom na námietky žalovaného skúmal, či je zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 28. 9. 2017 platná, konkrétne, či zmluva o postúpení pohľadávky má predmet postúpenia (pohľadávky) dostatočne špecifikovaný, určitý.

20/ Nutno dodať, že vychádzajúc z princípu preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou, platí, že aj v prípade nejakých pochybností o určitosti obsahu, či predmetu právneho úkonu, tento bude neplatným len vtedy, ak tieto nedostatky nemožno preklenúť ani použitím interpretačných pravidiel v zmysle § 35 ods. 1, ods. 2 Obč. zák. a § 266 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Obch. zák. Ak tieto nedostatky možno takýmto spôsobom preklenúť, potom je ústavnou povinnosťou všeobecného súdu uprednostniť výklad, ktorý vedie k platnosti právneho úkonu, a nie naopak.

21/ Predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok sú pohľadávky, ktoré musia byť individualizované takým spôsobom, ktorý ich dostatočne identifikuje a súčasne vylučuje ich zámenu s inými pohľadávkami, ktorých veriteľom síce rovnako môže byť postupca, avšak tieto nemajú byť zmluvou postúpené na postupníka. Bolo nutné skúmať, či postupované pohľadávky boli v zmluve identifikované takými individualizovanými prvkami, ktoré medzi účastníkmi zmluvy ale ani vo vzťahu k ich dlžníkom nemohli vzbudzovať relevantné pochybnosti o tom, čo tvorí predmet zmluvy, a že tento je dostatočne určitý. Tieto pohľadávky v zmluve boli identifikované ich súhrnnou hodnotou a obdobím, v ktorom mali vzniknúť, t.j. sumou 236.360 €, z ktorej mali byť započítané pohľadávky do výšky 212.000 € a zároveň malo ísť o pohľadávky z rokov 2014 až 2017; zmluva ešte charakterizovala postupované pohľadávky ako pohľadávky, ktoré boli firmou VP Epsilon Invest, s.r.o. ako pôžičky poskytnuté žalovanému ako spoločníkovi firmy VP Epsilon Invest, s.r.o. Žiadne ďalšie individualizačné znaky pohľadávok, ktoré mali byť postúpené Zmluva o postúpení pohľadávok neobsahovala. Za významnú okolnosť, ktorá bráni dostatočnej individualizácii postupovaných pohľadávok považuje odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie, tiež to, že predmetná Zmluva o postúpení pohľadávok neobsahovala ani žiadnu prílohu, napr. v podobe zoznamu jednotlivých dielčích pôžičiek, ktorá by jednotlivé pohľadávky bližšie charakterizovala (dátumom, kedy boli jednotlivé pôžičky poskytnuté, výškou jednotlivých pôžičiek, dátumom splatnosti a pod.). Predmet postúpenia v zmluve teda nie je vymedzený dostatočne určito, tak, aby pohľadávky, ktoré mali byť predmetom postúpenia, nemohli byť zameniteľné s inými pohľadávkami. Nedostatok v označení postupovanej pohľadávky titulom dielčích pôžičiek nebolo možné odstrániť ani žalobcom predloženými výpismi na č.l. 74 až 77 spisu, ktoré sú vzhľadom na vlastnú neidentifikovateľnosť rovnako nepoužiteľné na to, aby mohli konkretizovať (a verifikovať) žalobcom tvrdené jednotlivé dielčie pohľadávky. O

pohľadávke titulom údajnej náhrady škody vo výške 40.526,74 €, ktorá mala byť rovnako predmetom Zmluvy o postúpení pohľadávky, sa predmetná Zmluva dokonca nijako nezmieňuje (takáto pohľadávka teda už vôbec nemohla byť predmetnou Zmluvou o postúpení pohľadávok postúpená na žalobcu). Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 28. 9. 2017 je neplatná pre neurčitosť predmetu postúpenej pohľadávky, podľa § 37 ods. 1 Obč. zák., keď nedostatok určitosti prejavu vôle v danom prípade nebolo možné nahradiť ani použitím interpretačných pravidiel v zmysle ust. § 35 Obč. zák. Tento záver následne musel viesť k ďalšiemu záveru o tom, že žalobca ním tvrdenú pohľadávku, ktorú by bolo možné započítať voči pohľadávke žalovaného nenadobudol, a teda mu v spore chýbala aktívna vecná legitímácia na konanie.

22/ Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2 CSP), keď v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku prvoinštančného súdu.

23/ O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

24/ Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 CSP).